

Sag C-133/24

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

16. februar 2024

Forelæggende ret:

Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão (Portugal)

Afgørelse af:

18. december 2023

Sagsøgere:

CD Tondela – Futebol, SAD

Clube Desportivo Feirense – Futebol, SAD

Liga Portuguesa de Futebol Profissional (LPFP)

Académico de Viseu Futebol Clube, SAD

Os Belenenses – Sociedade Desportiva de Futebol, SAD

Moreirense Futebol Clube – Futebol, SAD

Marítimo da Madeira, Futebol, SAD

Vitória Sport Clube – Futebol, SAD

Futebol Clube do Porto, Futebol, SAD

Sporting Clube de Portugal – Futebol, SAD

Sport Lisboa e Benfica, Futebol, SAD

Associação Académica de Coimbra – Organismo Autónomo de Futebol, SDUQ, Lda

Sagsøgt:

Autoridade da Concorrência

Hovedsagens genstand

Hovedsagen vedrører det spørgsmål, om en aftale, hvorved de vigtigste sportsselskaber i den bedste og den næstbedste portugisiske fodboldliga aftalte ikke at indgå kontrakter med professionelle fodboldspillere, som ensidigt opsagde deres arbejdskontrakt som følge af spørgsmål vedrørende covid 19-pandemien eller enhver anden heraf følgende ekstraordinær beslutning, navnlig forlængelsen af sportssæsonen, kan kvalificeres som en sammenslutning af virksomheders aftale, der har et konkurrencebegrænsende formål.

Præjudicielle spørgsmål

»1) Udgør en aftale indgået online via platformene Zoom eller Microsoft Teams den 7. april 2020 mellem alle sportsselskaberne inden for professionel fodbold i den bedste fodbolddivision, som størstedelen af sportsselskaberne inden for professionel fodbold i den næstbedste fodbolddivision i en medlemsstat den efterfølgende dag tilsluttede sig på samme måde, i begge tilfælde med medvirken af den organisation, der i denne medlemsstat har til formål at sikre og regulere aktiviteterne inden for professionel fodbold, hvorved de aftalte ikke at indgå kontrakter med professionelle fodboldspillere i disse divisioner, som ensidigt opsagde deres arbejdskontrakt som følge af spørgsmål i forbindelse med covid 19-pandemien eller enhver anden heraf følgende ekstraordinær beslutning, navnlig forlængelsen af sportssæsonen, under de omstændigheder, der er beskrevet i denne anmodning om præjudiciel afgørelse, en regel, der berører sporten som omhandlet i retspraksis i Meca-Medina-dommen (sag C-519/04 P, Meca-Medina [og Majcen mod Kommissionen EU:C:2006:492])?

2) Henset til den retspraksis, der følger af dom af 19. februar 2002, Wouters m.fl. (C-309/99, EU:C:2002:98), præmis 97, og af 18. juli 2006, Meca-Medina og Majcen mod Kommissionen (C-519/04 P, EU:C:2006:492), præmis 42, kan en bestemmelse, som er fastsat i en aftale indgået online via platformene Zoom eller Microsoft Teams den 7. april 2020 mellem alle sportsselskaberne inden for professionel fodbold i den bedste fodbolddivision, som størstedelen af sportsselskaberne inden for professionel fodbold i den næstbedste fodbolddivision i en medlemsstat den efterfølgende dag tilsluttede sig på samme måde, i begge tilfælde med medvirken af den organisation, der i denne medlemsstat har til formål at sikre og regulere aktiviteterne inden for professionel fodbold, hvorved de aftalte ikke at indgå kontrakter med professionelle fodboldspillere i disse divisioner, som ensidigt opsagde deres arbejdskontrakt som følge af spørgsmål i forbindelse med covid 19-pandemien eller enhver anden heraf følgende ekstraordinær beslutning, navnlig forlængelsen af sportssæsonen, med de kendetegn og formål og under de omstændigheder, der er beskrevet i denne anmodning om præjudiciel afgørelse, anses for at være forholdsmæssig og

passende og dermed forenelig med artikel 101, stk. 1, TEUF i henhold til artikel 165 TEUF?

3) Er artikel 101, stk. 1, TEUF til hinder for en fortolkning, hvorefter en aftale med de kendetegn og formål og under de omstændigheder, der er beskrevet i denne anmodning om præjudiciel afgørelse, som blev indgået online via platformene Zoom eller Microsoft Teams den 7. april 2020 mellem alle sportsselskaberne inden for professionel fodbold i den bedste fodbolddivision, og som størstedelen af sportsselskaberne inden for professionel fodbold i den næstbedste fodbolddivision i en medlemsstat den efterfølgende dag tilsluttede sig på samme måde, i begge tilfælde med medvirken af den organisation, der i denne medlemsstat har til formål at sikre og regulere aktiviteterne inden for professionel fodbold, hvorved de aftalte ikke at indgå kontrakter med professionelle fodboldspillere i disse divisioner, som ensidigt opsagde deres arbejdskontrakt som følge af spørgsmål i forbindelse med covid 19-pandemien eller enhver anden heraf følgende ekstraordinær beslutning, navnlig forlængelsen af sportssæsonen, kvalificeres som havende et konkurrencebegrænsende formål, idet den er tilstrækkeligt skadelig for konkurrencen?«

Anførte EU-retlige forskrifter og Domstolens praksis

- Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde: artikel 101, stk. 1, og artikel 165
- Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (EFT 2003, L 1, s. 1): artikel 3
- Generaladvokat Rantos' forslag til afgørelse European Superleague Company (C-333/21, EU:C:2023:153): punkt 62
- Dom af 25. marts 2021, Sun Pharmaceutical Industries og Ranbaxy (UK) mod Kommissionen (C-586/16 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2021:241): præmis 86
- Dom af 25. april 2013, Asociația Accept (C-81/12, EU:C:2013:275): præmis 45
- Dom af 16. marts 2010, Olympique Lyonnais (C-25/08, EU:C:2010:143): præmis 40
- Dom af 18. juli 2006, Meca-Medina og Majcen mod Kommissionen (C-519/04 P, EU:C:2006:492)
- Dom af 19. februar 2002, Wouters m.fl. (C-309/99, EU:C:2002:98): præmis 97
- Dom af 15. december 1995, Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463): præmis 106 og 110

- Dom af 12. december 1974, Walrave og Koch (36/74, EU:C:1974:140): præmis 8
- [Dom af 17. oktober 1972, Vereeniging van Cementhandelaren mod Kommissionen (8/72, EU:C:1972:84)]
- Rettens dom af 16. december 2020, International Skating Union mod Kommissionen (T-93/18, EU:T:2020:610): præmis 109

Anførte nationale forskrifter

A. Lovgivning om konkurrencebegrænsende praksis

- 1 Lei n.º 19/2012 que aprova o novo regime jurídico da concorrência (lov nr. 19/2012 om godkendelse af de nye konkurrenceregler, herefter »konkurrenceloven«) af 8. maj 2012 (DR nr. 89/2012, serie I, af 8.5.2012): artikel 9, stk. 1, litra c)

B. Lovgivning, der finder anvendelse på registrering og anvendelse af professionelle fodboldspillere og ansættelsesforholdene mellem klubber og spillere

- 2 Lei n.º 54/2017 que estabelece o regime jurídico do contrato de trabalho do praticante desportivo, do contrato de formação desportiva e do contrato de representação ou intermediação (lov nr. 54/2017 om reglerne for sportsansættelseskontrakter, kontrakter om sportsuddannelse og repræsentations- eller formidlingskontrakter) af 14. juli 2017 (DR nr. 135/2017, serie I, af 14.7.2017): artikel 3, stk. 1 og 2, artikel 9 og 23 samt artikel 26, stk. 1 og 2
- 3 Regulamento das Competições organizadas pela Liga Portugal adotado ao abrigo do n.º 1 do artigo 29.º do Regime Jurídico das Federações Desportivas, aprovado pelo Decreto-Lei n.º 248-B/2008 (reglement for konkurrencer arrangeret af Liga Portugal, vedtaget i henhold til artikel 29, stk. 1, i reglerne for sportsforbund, godkendt ved lovdekret nr. 248-B/2008): artikel 74, artikel 76, stk. 5, og artikel 79, stk. 6, samt bilag II, punkt 2, 3 og 8
- 4 Contrato Coletivo de Trabalho celebrado entre a Liga Portuguesa de Futebol Profissional e o Sindicato de Jogadores Profissionais de Futebol (kollektiv overenskomst indgået mellem den portugisiske professionelle fodboldliga (herefter »LPFP«) og fagforeningen for professionelle fodboldspillere (herefter »SJPF«)) (herefter »overenskomsten«): artikel 4, 7A, 10, 31 og 39 samt artikel 46, stk. 1 og 3

C. Ekstraordinære foranstaltninger vedtaget som følge af pandemien

- 5 Decreto-Lei n.º 10-G/2020 (lovdekret nr. 10-G/2020) af 26. marts 2020 (DR n.º 61/2020, første supplement, serie I, af 26.3.2020) om fastsættelse af en ekstraordinær og midlertidig foranstaltning til beskyttelse i ansættelsen i forbindelse med covid 19-pandemien: artikel 6
- 6 Decreto-Lei n.º 18-A/2020 (lovdekret nr. 18-a/2020) af 23. april 2020 (DR nr. 80/2020, første supplement, serie I, af 23.4.2020) om fastsættelse af ekstraordinære og midlertidige foranstaltninger på sportsområdet i forbindelse med covid 19-pandemien
- 7 Resolução do Conselho de Ministros n.º 33-C/2020, de 30 de abril (ministerrådets afgørelse nr. 33-C/2020) af 30. april 2020 (DR nr. 85/2020, tredje supplement, serie I, af 30.4.2020) om fastlæggelse af en strategi for ophævelse af nedlukningsforanstaltningerne i forbindelse med bekæmpelsen af covid 19-pandemien

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

1. Baggrund

- 8 LPFP er en privatretlig forening uden fortjeneste for øje, som har til formål at sikre og regulere aktiviteter inden for professionel fodbold i Portugal, og hvis almindelige medlemmer er sportsklubber og sportsselskaber. LPFP organiserer tre professionelle konkurrencer inden for herrefodbold: Primeira Liga (første division), Segunda Liga (anden division) og Taça da Liga (pokalturnering).
- 9 I sæsonen 2019/2020 deltog 18 hold i Primeira Liga og 13 i Segunda Liga.
- 10 I løbet af denne sæson, den 30. januar 2020, fastslog WHO, at udbruddet af coronavirus var en folkesundhedsmæssig krisesituation af international betydning, og den 11. marts 2020 blev det erklæret, at covid 19 var en pandemi.
- 11 Den 12. marts 2020 bekendtgjorde den portugisiske regering en række foranstaltninger til begrænsning af risikoen for spredning af virusset. Som følge af forværrelsen af epidemisituationen blev der erklæret en undtagelsestilstand, som efterfølgende blev forlænget til den 2. maj 2020.
- 12 Angående anvendelsen af konkurrencereglerne under sundhedskrisen udstedte det europæiske konkurrencenetværk en samlet erklæring, hvori det anerkendte, at der muligvis var behov for samarbejde mellem virksomheder.
- 13 Den 12. marts 2020 besluttede og erklærede LPFP en tidsbestemt udsættelse af de nationale mesterskaber i Primeira Liga og Segunda Liga, da der stadig manglede ti spilledage.

- 14 På europæisk niveau nedsatte det internationale fodboldforbund (FIFA) en arbejdsgruppe med henblik på at imødegå de reguleringsspørgsmål, der var opstået som følge af pandemien, og deres betydning for reglerne om status og overførsel af spillere¹. Dette udmøntede sig i dokumentet »Covid 19 – reguleringsspørgsmål i forbindelse med fodbold«, som trådte i kraft den 7. april 2020, og hvori FIFA gav udtryk for sine vigtigste bekymringer i denne henseende².
- 15 I maj 2020 bekendtgjorde FIFA de nye datoer for overførselsperioderne for sæsonen 2020/2021. For Portugals vedkommende løb den første overførselsperiode fra den 3. august til den 6. oktober 2020, mens den anden periode begyndte den 4. januar og udløb den 1. februar 2021.
- 16 Den 21. marts 2020 nedsatte LPFP og SJPF et tilsynsudvalg for covid 19 og indledte forhandlinger med henblik på at sikre bæredygtigheden af sportsaktiviteter i både sportslig og økonomisk henseende.
- 17 Den 7. april 2020 blev status for forhandlingerne mellem LPFP og SJPF nedfældet i en meddelelse fra LPFP, hvori det navnlig blev bemærket, at indtægtstabet blev anslået til en nedgang på 60% i forhold til indtægterne i sæsonen 2018/2019, og at LPFP havde stillet forslag om, dette straks skulle afspejles i overenskomsten. Blandt disse forslag accepterede SJPF nærmere bestemt a) en forlængelse af ansættelseskontrakterne til sæsonens afslutning, idet dens varighed blev anset for at løbe indtil den sidste officielle kamp i sæsonen 2019/2020, b) en forlængelse af låne- og overdragelseskontrakter til sæsonens afslutning, idet deres varighed blev anset for at løbe indtil den sidste officielle kamp i sæsonen 2019/2020, og c) en aftale om, at ingen af disse foranstaltninger udgjorde en skellig grund til at opsiges sportsansættelseskontrakten. SJPF gav udtryk for uenighed med hensyn til økonomiske spørgsmål, nærmere bestemt angående aftaler om at reducere spillernes lønninger.
- 18 Eftersom det ikke var muligt at gennemføre denne del af aftalen med SJPF, kunne klubberne anvende de særlige foranstaltninger, der var foreslået af regeringen, navnlig lay-off eller lignende foranstaltninger, idet de frit kunne forhandle med deres spillere.
- 19 Den 7. april 2020 fik LPFP og sportsselskaberne kendskab til de løsninger, der var foreslået på internationalt niveau med hensyn til forlængelse af gyldigheden af kontrakter med spillere for sæsonen 2019/2020 og datoerne for registreringsperioderne.

¹ – Disse regler fastsætter globale og bindende regler for spilleres status, deres mulighed for at deltage i organiseret fodbold og deres overførsel mellem klubber, der hører til forskellige forbund.

² – Den forelæggende ret henviser nærmere bestemt til de oplysninger, der fremgår på side 3-7 og 9 i dette dokument.

- 20 På nationalt niveau var det imidlertid uklart, om sportssæsonen ville fortsætte, og om den, såfremt den fortsatte, ville løbe længere end til den 30. juni 2020, ligesom det var uklart, hvilke konkrete konsekvenser en sådan eventuel forlængelse af sportssæsonen ville have for de gældende ansættelseskontrakter, navnlig for dem, der havde udløb den 30. juni 2020, og hvad der ville ske med datoerne for registreringsperioderne for spillere for sæsonen 2020/2021.
- 21 På baggrund af, at det var umuligt for LPFP og SJFP at nå til enighed om økonomiske spørgsmål i forbindelse med sportsansættelseskontrakterne, indledte og forstærkede sportsselskaberne fra den 7. april 2020 den direkte kontakt med spillerne med henblik på at løse disse spørgsmål. Størstedelen af sportsselskaberne og deres spillere indgik aftaler om lønreduktion, hvori det blev fastsat, at reduktionen af lønnen skulle kompenseres, når visse betingelser var opfyldt, nærmere bestemt når konkurrencerne blev genoptaget.
- 22 Ministerrådets afgørelse nr. 33-C/2020 fastsatte, at konkurrencerne i Liga NOS og Copa de Portugal skulle genoptages fra den 30. og den 31. maj 2020 uden tilskuere på stadionerne.
- 23 Den 4. maj 2020 indgik LPFP, SJPF og Associação Nacional de Treinadores de Futebol (den nationale sammenslutning af fodboldtrænere) et aftalememorandum vedrørende varigheden af kontrakterne og de sportslige relationer.
- 24 I dette memorandum blev følgende anført: i) Sportssæsonen 2019/2020 skulle afsluttes dagen efter den dag, hvor den sidste officielle kamp i denne sæsons konkurrencer blev afviklet, ii) sportsansættelseskontrakter eller kontrakter om sportsuddannelse indgået mellem klubber, der deltog i Liga NOS, og trænere og spillere med udløb i løbet af den igangværende sportssæson blev anset for at være automatisk forlænget til slutningen af denne sæson, og iii) det samme gjaldt kontrakter om midlertidig overdragelse og de heraf følgende sportslige forhold. Formuleringerne i dette memorandum blev optaget i en overgangsbestemmelse i overenskomsten, artikel 7A, med overskriften »Virkningerne af de ændringer, der indføres i konkurrencekalenderen som følge af covid 19 med hensyn til sportsudøvernes ansættelsesforhold«.
- 25 Den 18. juni 2020 ændrede [Federação Portuguesa de Futebol] (det portugisiske fodboldforbund, FPF) officiel meddelelse nr. 1 for sæsonen 2019/2020, idet det blev fastsat, at sportssæsonen 2019/2020 begyndte den 2019 og sluttede den 2. august 2020.
- 26 FIFA's forslag om at gøre registreringsperioderne for spillerne mere fleksible (som først trådte i kraft den 25.6.2020) med henblik på at give spillerne yderligere ansættelsesmuligheder i forbindelse med pandemien blev ikke optaget i de nationale regler af LPFP.

2. Pandemiens betydning inden for professionel fodbold

- 27 Den 7. april 2020 anslog sportsselskaberne et foreløbigt umiddelbart indtægtstab på 310 mio. EUR, hvilket udgjorde en reduktion på 60% i forhold til driftsindtægterne i sæsonen 2018/2019.
- 28 På transfermarkedet blev der i de fem største europæiske ligaer (den engelske, den spanske, den franske, den italienske og den tyske) i pandemiperioden i 2020 registreret en værdiforringelse af trupperne på 28%. På tidspunktet for de faktiske omstændigheder udviste de nationale og internationale sportsselskaber kun ringe vilje til at indgå kontrakter med nye spillere, hvorfor antallet af kontraktindgåelser faldt.
- 29 LPFP forudså to scenarier for pandemiens konsekvenser: I det første scenario var det umuligt at afvikle de ti resterende spilledage, og i det andet scenario skulle de ti resterende spilledage afvikles uden tilskuere.
- 30 Det blev vurderet, at sportsselskabernes samlede indtægter i sæsonen 2019/2020 kunne blive reduceret med 37% i forhold til sæsonen 2018/2019 (det første scenario) og med 15% i forhold til sæsonen 2018/2019 (det andet scenario). Der blev forudset uoprettelige tab af indtægter fra TV-rettigheder og væsentlige tab af indtægter fra sponsorer, kontingenter og entrébilletter, merchandising og sportsvæddemål. Med hensyn til beløbene i forbindelse med overførsler af spillere blev der forventet en reduktion på 65% i det første scenario og et tab på 28% i det andet scenario.
- 31 I april, maj og juni 2020 foretog et ubestemt antal sportsselskaber lønned sættelser på ca. 40-50% og gennemførte lay-off-procedurer.
- 32 Tabet af en spiller på grund af en ensidig opsigelse af dennes ansættelseskontrakt som følge af spørgsmål i forbindelse med covid 19-pandemien medførte umiddelbart, at det var vanskeligt at finde en tilsvarende erstatning og de økonomiske ressourcer til at indgå kontrakt med vedkommende, havde en væsentlig økonomisk indvirkning på truppens sammensætning og indebar et tab af økonomiske indtægter fra en eventuel overførsel af den spiller, der forsvandt.

3. Aftalen af 7. april 2020

- 33 Den 7. april 2020 afholdt sportsselskaberne i Primeira Liga og LPFP online et indledende møde for at drøfte virkningerne af pandemien for professionel fodbold. Sportsselskaberne var repræsenteret på højeste niveau; LPFP udarbejdede og opbevarede listen over deltagerne i dette møde.
- 34 Deltagerne drøftede virkningerne af pandemien på ansættelseskontrakter for sportsudøvere med udløb eller begyndelse på de datoer, der oprindeligt var fastsat som afslutningen af sportssæsonen 2019/2020 eller begyndelsen af sportssæsonen 2020/2021, under hensyn til udsættelsen af konkurrencerne.

- 35 Den 7. april 2020 var 514 ansættelseskontrakter med udløb den 30. juni 2020 i kraft ud af i alt 1 453 registrerede ansættelseskontrakter.
- 36 Alle de tilstedeværende aftalte, at ingen af de sportsselskaber, der deltog i Primeira Liga i sæsonen 2019/2020, ville indgå kontrakt med en spiller, som ensidigt opsagde sin ansættelseskontrakt med henvisning til spørgsmål i forbindelse med covid 19-pandemien eller en heraf følgende ekstraordinær beslutning, navnlig forlængelsen af sportssæsonen.
- 37 Den 8. april 2020 blev der afholdt et nyt møde med præsidenten for LPFP, hvor en del af sportsselskaberne i Segunda Liga i sæsonen 2019/2020, som også var repræsenteret på højeste niveau, gav udtryk for de samme bekymringer, som klubberne i Primeira Liga havde givet udtryk for dagen før, og tilsluttede sig det, der var blevet aftalt på mødet den 7. april 2020.
- 38 Aftalen havde til formål:
- a) at opretholde situationen for spillere, hvis sportsansættelseskontrakter eller lånekontrakter udløb i den igangværende sportssæson, ved at forpligte dem til at forblive bundet af deres kontrakter indtil afslutningen af den forlængede sæson under hensyntagen til muligheden for forlængelse af sportssæsonen,
 - b) at tilgodese behovet for at indgå aftaler med spillerne om reduktion eller udskydelse af lønudbetalingerne ved at forpligte spillerne til at acceptere denne type aftaler for at undgå, at sportsselskaber, der havde eller ville have mindre økonomisk formåen, fortsat skulle betale deres spilleres lønninger, og at spillerne afviste at deltage i kampene, hvis lønnen blev nedsat, eller opsagde kontrakterne med skellig grund som følge af manglende betaling, eller at sportsselskaberne blev nødsaget til ensidigt at iværksætte ekstraordinære foranstaltninger, såsom lay-off, navnlig i form af suspension af ansættelseskontrakten, idet alle disse scenarier ville forringe konkurrencen og have økonomiske skadevirkninger i hele sektoren, og
 - c) at undgå, at spillerne kunne påberåbe sig en skellig grund til at opsige deres kontrakter med henvisning til, at de ikke var i stand til at arbejde som følge af covid 19 og derfor skulle frigøres fra deres kontrakter, ved at forpligte dem til at forblive bundet af deres kontrakter.
- 39 LPFP havde ikke kun interesse i aftalen som den enhed, der driver fodboldkonkurrencerne i Portugal, og som ansvarlig for at sikre princippet om at opretholde konkurrencernes stabilitet og integritet og princippet om de associerede sportsselskabers økonomiske og finansielle bæredygtighed og levedygtighed, men også fordi forbundets indtægter hidrører fra betalinger fra sportsselskaberne og deres sponsorer.
- 40 Parterne i aftalen var ganske vist bevidste om dens konkurrencebegrænsende karakter, men aftalen tog sigte på at opretholde truppers stabilitet,

konkurrencernes integritet og kvalitet og sektorens solvens, ikke kun på kort sigt, men også på mellemlang og lang sigt, og at sikre en normal sportslig konkurrence mellem klubberne.

- 41 Det, der blev aftalt mellem sportsselskaberne i Primeira Liga og Segunda Liga med deltagelse af LPFP, blev ikke genstand for kollektiv forhandling mellem disse parter og SJFP, navnlig med hensyn til de ændringer, der skulle foretages i overenskomsten som følge af covid 19-pandemien.
- 42 Aftalens fuldbyrdelse begyndte den 7. april 2020. Som følge af de sikrende foranstaltninger, der blev påbudt af konkurrencemyndigheden, og som nærmere bestemt indebar en udsættelse af den pågældende aktivitet i 90 dage, udløb aftalen endeligt den 2. juni 2020.

a) Berørte spillere og sagsøgernes stilling på det relevante marked

- 43 Aftalen berørte mandlige professionelle fodboldspillere, som havde en sportsansættelseskontrakt gældende i Portugal med et sportsselskab i Primeira Liga eller Segunda Liga, og som ville kunne opsige kontrakten på eget initiativ med henvisning til spørgsmål i forbindelse med covid 19-pandemien, og som derfor ville kunne være uden en gældende kontrakt mellem den 7. april og den 2. juni 2020.
- 44 De sportsselskaber, der deltog i møderne den 7. og den 8. april 2020, bestod af alle klubberne i Primeira Liga og næsten alle klubberne i Segunda Liga i sæsonen 2019/2020.
- 45 Indgåelse af kontrakter med spillere med en gældende kontrakt anvendes først og fremmest af de største klubber i Primeira Liga. Indgåelse af kontrakter med spillere uden en gældende kontrakt er mere attraktivt for mindre klubber, idet dette ikke indebærer, at der skal betales en godtgørelse til den tidligere klub.
- 46 Ca. 90% af overførslerne af spillere i Primeira og Segunda Liga gennemføres i sommertransfervinduet. Dette skete i 2019 og i 2020, idet sommervinduet dog i 2020 som følge af forlængelsen af sportssæsonen på grund af pandemien i det mindste også omfattede oktober.

b) Skader, som de professionelle fodboldspillere har lidt som følge af aftalen

- 47 Som følge af aftalen kunne en spiller, hvis kontrakt udløb mellem den 7. april og den 2. juni 2020, kun indgå kontrakt med en ansættende klub uden for Portugals område eller en klub, som deltog i en konkurrence på lavere niveau end de to øverste professionelle fodboldligaer i Portugal.
- 48 Den pågældende aftale medførte en øjeblikkelig reduktion af det antal mulige ansættende klubber, der var tilgængelige for de berørte spillere, samtidig med at

det kunne øge usikkerheden med hensyn til muligheden for at indgå en kontrakt med en ansættende klub, der svarede til spillerens forventninger, for så vidt som disse forventninger var forbundet med det nationale marked i Primeira Liga eller Segunda Liga.

- 49 Denne aftale kunne også: i) øge de vanskeligheder, der var forbundet med at finde en klub, ii) reducere den løn, som blev tilbudt af den klub, hvormed spilleren indgik en kontrakt, som følge af reduktionen i antallet af interesserede klubber, iii) reducere spillerens forventninger med hensyn til muligheder for fremskridt eller eksponering, iv) såfremt spilleren ønskede at forblive på det nationale område, reducere spillerens velbefindende, idet den kunne give anledning til en tvunget flytning til et andet land, og v) forbedre de nationale sportsselskabers forhandlingssituation, navnlig ved at forpligte spilleren til at acceptere dårligere lønvilkår og andre vilkår end dem, vedkommende ville have accepteret, hvis aftalen ikke fandtes.
- 50 Endvidere kunne aftalen indebære, at spillere måtte flytte til udlandet, selv om ingen af de pågældende spillere havde indgået kontrakt med en udenlandsk klub.

c) Fordele ved aftalen

- 51 Den omhandlede aftale gjorde det i de fleste tilfælde muligt at opretholde trupperne og igangsætte en genoptagelse af konkurrencerne, hvorved det kunne undgås, at konkurrencernes endelige resultat blev kompromitteret, og at sportsbegivenhedernes kvalitet blev forringet.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 52 Sagsøgerne har gjort gældende, at den foreliggende sag er omfattet af anvendelsesområdet for konkurrencelovens artikel 9 og artikel 101 TEUF, eftersom konkurrencemyndigheden efter deres opfattelse begik en fejl, både da den fastslog, at den aftale, der blev indgået den 7. og den 8. april 2020, er en »aftale« i konkurrenceretlig henseende, og da den kvalificerede situationen som havende et konkurrencebegrænsende formål uden at godtgøre, at den pågældende adfærd var tilstrækkelig skadelig for konkurrencen, navnlig idet der ikke forelå tilstrækkelig solide erfaringer til at drage en sådan konklusion.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 53 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om den førnævnte aftale er i strid med artikel 101 TEUF, sammenholdt med artikel 165 TEUF, og anmoder endvidere om afklaring af, om den kan kvalificeres som havende et konkurrencebegrænsende formål.
- 54 Eftersom artikel 101 TEUF finder anvendelse på alle former for praksis, »der kan påvirke handelen mellem medlemsstater«, og henset til at det er blevet vurderet, at

kriteriet om påvirkning af handelen mellem medlemsstater er opfyldt, skal den forelæggende ret anvende de EU-retlige konkurrencebestemmelser sammen med den nationale lovgivning som følge af den direkte virkning af artikel 101 TEUF og artikel 3 i forordning (EF) nr. 1/2003.

- 55 Det følger i øvrigt af Domstolens faste praksis, at sport i kraft af at være en økonomisk aktivitet er omfattet af Unionens økonomiske ret på trods af sin specifikke karakter, hvilket nødvendiggør, at undersøgelsen ikke er rent abstrakt, men skal tage hensyn til den retlige og faktiske sammenhæng, som den omhandlede adfærd indgår i.
- 56 Det kan endvidere udledes af præmis 40 i Domstolens dom af 16. marts 2010, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, at de særlige kendetegn ved sport og dens sociale og uddannende funktion som omhandlet i 165 TEUF er relevante i forbindelse med en mulig begrundelse for begrænsninger af konkurrencen.
- 57 Aftalen mellem sagsøgerne omfattede alle sportsselskaberne i Primeira Liga og størstedelen af sportsselskaberne i Segunda Liga, hvorfor det relevante marked omfatter en medlemsstats hele område som omhandlet i dommen i sagen *Vereeniging van Cementhandelaren mod Kommissionen*, således at artikel 101 TEUF finder anvendelse i abstrakt henseende. Det bemærkes endvidere, at markedet for indgåelse af kontrakter med mandlige professionelle fodboldspillere har en udpræget international karakter.
- 58 Samordning mellem virksomheder om ikke at ansætte de andre virksomheders ansatte, såkaldte »no-poach-aftaler«, består i indgåelse af horisontale aftaler mellem virksomheder, hvorved de gensidigt forpligter sig til ikke at fremsætte uopfordrede tilbud eller ansætte de øvrige virksomheders ansatte.
- 59 Denne type aftale kan forekomme i alle økonomiske sektorer og er i princippet omfattet af konkurrenceretten, for så vidt som den begrænser virksomhedernes individuelle frihed med hensyn til, hvorledes de fastlægger deres strategiske forretningsmæssige betingelser, herunder indgåelse af kontrakter med menneskelige ressourcer.
- 60 I abstrakt forstand har no-poach-aftaler konsekvenser på arbejdsmarkedet, idet de medfører en forringelse af arbejdstagernes forhandlingsstilling ved at reducere eller fjerne eksterne faktorer, som kunne påvirke dette forhold.
- 61 Dette kan give anledning til lønnedsettelse, være til hinder for arbejdskraftens bevægelighed, begrænse arbejdstagerens mulighed for at opnå mere fordelagtige forhold og generelt fordreje, begrænse eller hindre den frie konkurrence på arbejdsmarkedet.
- 62 Den forelæggende ret bemærker, at Europa-Kommissionen, så vidt det fremgår, ikke har truffet afgørelser vedrørende no-poach-aftaler i forbindelse med anvendelsen af artikel 101 TEUF.

- 63 Kommissionen har ganske vist offentliggjort meddelelsen »Retningslinjer for anvendelsen af artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på horisontale samarbejdsaftaler«, men selv om den berører spørgsmålet om køberkarteller i forbindelse med konkurrencebegrænsende formål i disse retningslinjers punkt 16, omhandles no-poach-praksisser ikke.
- 64 Det følger af ovenstående, at der ikke foreligger solide erfaringer med hensyn til no-poach-aftaler, hvilket dog ikke er til hinder for, at denne type aftale kan kvalificeres som havende et konkurrencebegrænsende formål.
- 65 Den foreliggende sag frembyder imidlertid særlige kendetegn, som adskiller den fra en klassisk situation, hvor to konkurrerende virksomheder på et helt normalt tidspunkt aftaler ikke at ansætte den anden virksomheds ansatte.

Afgørelsens genstand

- 66 Konkurrencemyndigheden var ikke i tvivl om, at der var tale om en overtrædelse med konkurrencebegrænsende formål.
- 67 Forskellen mellem en overtrædelse med konkurrencebegrænsende formål og konkurrencebegrænsende virkning vedrører i det væsentlige selve adfærdens natur og formål, hvorfor det ikke er nødvendigt at efterprøve dens virkninger på konkurrencen, hvis det godtgøres, at den har et konkurrencebegrænsende formål.
- 68 Ifølge den forelæggende ret kunne det ved en overfladisk undersøgelse af den omtvistede aftale let konkluderes, at der foreligger et konkurrencebegrænsende formål, eftersom no-poach-aftalerne principielt ophæver konkurrencen på samme måde som aftaler om fastsættelse af priser for produkter eller fordeling af kunder.
- 69 Begrebet konkurrencebegrænsende »formål« bør imidlertid fortolkes snævert og kun anvendes på praksisser, hvorom det efter en individuel og detaljeret undersøgelse godtgøres, at de er tilstrækkelig skadelige for konkurrencen.
- 70 Med henblik på denne undersøgelse er det nødvendigt at overveje aftalens indhold, de formål, den forfølger, og den økonomiske og retlige sammenhæng, hvori den indgår, under hensyntagen til naturen af den berørte vare eller ydelse og de faktiske funktionsbetingelser og strukturen på det pågældende marked eller de pågældende markeder. Der kan også tages hensyn til parternes hensigt, omend dette ikke er et element, der er nødvendigt for at fastslå, at aftalen er i strid med konkurrenceretten.
- 71 Den forelæggende ret anså det for godtgjort, at klubberne og LPFP med aftalen tilsigtede i) at beskytte kontrakter, der udløb ved afslutningen af den igangværende sæson 2019/2020, dvs. den 30. juni 2020, ii) at forhindre, at spillerne påberåbte sig en skellig grund til at opsiges kontrakten med henvisning til, at de ikke var i stand til at arbejde som følge af covid 19 og derfor skulle frigøres fra deres kontrakter, og iii) at tilgodese behovet for at indgå aftaler med spillerne om lønudsættelse eller udskydelse af lønudbetalingerne.

i) *Kontrakter, som udløb ved afslutningen af den igangværende sæson 2019/2020, dvs. den 30. juni 2020*

- 72 Ansættelseskontrakter og overførselskontrakter inden for fodbold er sædvanligvis knyttet til registreringsperioder, og i sportslig henseende falder begyndelsen af den første registreringsperiode sædvanligvis sammen med den første dag i den nye sæson. Størstedelen af de ligaer, der var stærkest berørt af covid 19, valgte at lade sæsonen begynde den 1. juli og slutte den 30. juni, hvilket også var tilfældet i Portugal.
- 73 Eftersom sportsansættelseskontrakten ikke kan være af kortere varighed end en sportssæson og ikke af længere varighed end fem sæsoner, udløber denne type kontrakter sædvanligvis ved afslutningen af en sportssæson.
- 74 Ved lovdekret nr. 18-A/2020 af 23. april 2020 blev det tilladt at foretage ændringer i sportsforbundenes reglementer med henblik på at imødegå pandemisituationen. Først fra dette tidspunkt blev det tilladt at ændre datoerne for den igangværende sportssæson, idet der blev givet mulighed for, at konkurrencerne blev genoptaget fra den 30. eller den 31. maj 2020, og idet der den 4. maj 2020 blev indgået et forståelsesmemorandum vedrørende varigheden af kontrakterne og de sportslige forhold. Den 8. juni 2020 blev overenskomsten mellem LPFP og SJPF ændret på baggrund af dette memorandum.
- 75 Den forelæggende ret understreger i denne forbindelse, at det på tidspunktet for aftalen var tvivlsomt, hvad der ville ske med fodboldspillernes kontrakter i tilfælde af en forlængelse af sportssæsonen og med datoerne for registreringsperioderne for spillerne for sæsonen 2020/2021.
- 76 Kontrakter med tidsbegrænset varighed tjener som et stabiliserende instrument i det sportslige ansættelsesforhold og er en konkurrencebegrænsende teknik på arbejdsmarkedet, som er betinget af behovet for at beskytte selve den sportslige konkurrence.
- 77 Til forskel fra en normal ansættelseskontrakt kan sportsarbejdstageren nemlig ikke ensidigt frigøre sig fra sin ansættelseskontrakt, før den udløber, medmindre der foreligger en skellig grund hertil eller det er fastsat, at vedkommende har ret til ensidigt at opsiges den gældende kontrakt uden skellig grund mod betaling af en kompensation. På denne baggrund er sportsudøverens frihed til opsigelse i forbindelse med sportsansættelseskontrakten kraftigt begrænset, idet den tidsbegrænsede varighed af denne type kontrakter kvalificeres som en »stabiliserende varighed«.
- 78 Med henblik på at sikre truppers stabilitet ved at sikre konkurrencerne, navnlig under overholdelse af princippet om sportslige meritter, er gyldighedsperioden for sportsansættelseskontrakter knyttet til en bestemt sportssæsons varighed.
- 79 Virkningerne af forlængelsen af sportssæsonen for de sportsansættelseskontrakter, som udløb den 30. juni 2020, blev i sidste ende genstand for en kollektiv aftale.

- 80 Hvad angår aftalens formål om at bevare de spillere, hvis kontrakt udløb den 30. juni 2020, indtil afslutningen af den igangværende sportssæson, er den forelæggende ret derfor af den opfattelse, at selv om det aftalte vilkår kan sammenlignes med en konkurrenceklausul, bidrager det til at sikre det, der allerede beskyttes ved de sportslige bestemmelser, som er tiltænkt normale situationer, hvilket indebærer stabilitet i trupperne med henblik på at fremme sporten.
- 81 I denne ekstraordinære sammenhæng er den forelæggende ret derfor af den opfattelse, at den regel, der blev aftalt den 7. april 2020 i forbindelse med kontrakter, som udløb den 30. juni, kan være i overensstemmelse med legitime formål, som er beskyttet ved artikel 165 TEUF og følger af de nationale bestemmelser, som beskytter princippet om sikring af konkurrencernes stabilitet, hvorfor den forelæggende ret er i tvivl om, hvorvidt denne regel er tilstrækkelig skadelig, hvilket ifølge retspraksis er et kriterium for at fastslå, at der foreligger et konkurrencebegrænsende formål.
- ii) Situationen for de spillere, som ønskede at påberåbe sig en skellig grund til opsigelse med henvisning til, at betingelserne for at arbejde ikke var til stede på grund af covid 19*
- 82 Et andet af de forhold, som aftalen tog sigte på, bestod i at sikre, at spillerne ikke kunne påberåbe sig en skellig grund til opsigelse med henvisning til, at de ikke var i stand til at arbejde som følge af covid 19 og derfor skulle frigøres fra deres kontrakter, ved at forpligte dem til at forblive bundet af deres kontrakter.
- 83 En af de former, hvorunder en sportsansættelseskontrakt kan opsiges, er opsigelse af skellig grund på spillerens initiativ. De handlinger fra arbejdsgiverens side, som kan udgøre en skellig grund, og som medfører en ret til compensation, er navnlig culpøs undladelse af at betale løn rettidigt eller anvendelse af sanktioner, som er udtryk for misbrug.
- 84 Sådanne regler skal imidlertid sammenholdes med det forhold, at kun en alvorlig og culpøs misligholdelse af kontrakten, som i praksis gør det umuligt at opretholde det sportslige ansættelsesforhold, udgør en skellig grund til opsigelse. Begrebet skellig grund til opsigelse på sportsudøverens initiativ er således snævrere og strengere end begrebet om skellig grund til kontraktopsigelse fra en almindelig arbeidstagers side.
- 85 Med undtagelse af tilfælde, hvor parterne aftaler en »opsigelsesklausul«, kan spilleren kun opsiges en sportsansættelseskontrakt, hvis der foreligger en skellig grund, hvorfor vedkommendes frihed til at frigøre sig fra kontrakten er kraftigt begrænset, idet kontraktens tidsbegrænsede varighed er et stabiliserende element, således som den forelæggende ret understreger.
- 86 Ifølge den forelæggende ret kan der ganske vist spekuleres over de grunde, som begrebet skellig grund kan omfatte på baggrund af de manglende muligheder for

at arbejde som følge af covid 19, men disse grunde er yderst begrænsede, eftersom det kræves, at de i praksis gør det umuligt at opretholde det sportslige ansættelsesforhold.

87 Henset til, at der var tale om en helt ekstraordinær og usikker situation, hvilket yderligere begrænsede de situationer, som udgjorde reelle »skellige grunde« til opsigelse, er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt aftalen kan kvalificeres som havende et konkurrencebegrænsende formål.

iii) Lønnedsættelse eller udsættelse af lønudbetalingerne

88 Aftalen vedrørte endvidere behovet for at aftale lønnedsættelse eller udsættelse af lønudbetalingerne med spillerne, idet de blev forpligtet til at acceptere denne type kompromiser, og idet det blev undgået, at sportsselskaberne ikke var i stand til at foretage udbetalingerne.

89 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at de formål, der blev forfulgt med aftalen, til en vis grad er tvetydige. På den ene side havde den til formål at opretholde truppers stabilitet, konkurrencernes integritet og kvalitet og sektorens solvens, ikke kun på kort sigt, men også på mellemlang og lang sigt, og at sikre en normal sportslig konkurrence og ligevægt mellem klubberne ved at opretholde en vis grad af ligestilling. På den anden side havde den også til formål at opretholde sektorens solvens i økonomisk henseende.

90 Ifølge den forelæggende ret forekommer de forfulgte formål at være legitime i sportslig henseende, eftersom de ligger i forlængelse af de generelle formål, der er anerkendt ved artikel 165 TEUF. Endvidere er det ikke i sig selv i strid med konkurrenceretten at forfølge et formål om at beskytte de økonomiske interesser, eftersom dette er en iboende del af enhver virksomhed, herunder et sportsselskab, som udøver en økonomisk aktivitet.

91 Der skal derfor foretages en undersøgelse, som gør det muligt at inddrage de specifikke kendetegn ved sport i undersøgelsen for at finde en balance mellem de kommercielle og sportslige aspekter af professionel fodbold.

92 Der skal således foretages en undersøgelse af den trufne foranstaltnings forholdsmæssighed i lyset af Domstolens praksis for at fastslå, om aftalen, selv om den forfølger legitime formål, går ud over, hvad der er nødvendigt for at opfylde dem.

93 Ifølge Meca-Medina-dommen findes der begrænsninger, der er legitime, fordi de hænger sammen med organiseringen og den hensigtsmæssige afvikling af sportskonkurrencer og netop tilsigter at sikre en sund konkurrence mellem atleterne. [I denne henseende] bemærkes det, at en »ordning med finansiell solidaritet, der gør det muligt at omfordele til og geninvestere indtægterne fra elitebegivenheder og -aktiviteter på lavere sportslige niveauer« er legitim.

- 94 [Domstolen har] medgivet, at det i visse tilfælde er nødvendigt at foretage en afvejning af »ikke-kommercielle« mål med en konkurrencebegrænsende klausul, og at det er muligt at konkludere, at sådanne mål vejer tungere end begrænsningerne, hvorfor der ikke foreligger en overtrædelse af artikel 101, stk. 1, TEUF. I dette tilfælde er der tale om »teorien om accessoriske begrænsninger«.
- 95 Denne teori bør imidlertid ikke anvendes uden begrænsninger, eftersom dette i tilfælde af økonomiske aktiviteter ville indebære en udelukkelse af artikel 101 TEUF fra anvendelse i forbindelse med konkurrencebegrænsende aftaler, som ikke er reelt nødvendige og forholdsmæssige med henblik på opfyldelsen af de forfulgte ikke-økonomiske formål. Den forelæggende ret anser denne konsekvens for at være uacceptabel.
- 96 Det skal understreges, at aftalen med hensyn til det økonomiske aspekt, modereres af sportslige hensyn, blev indgået i en ekstraordinær sæson. Hvad angår den økonomiske virkning skete der således en brat og øjeblikkelig nedgang i klubbernes indtægter, som medførte alvorlige økonomiske problemer. Sportsselskaberne oplevede, at deres vigtigste indtægter blev suspenderet, og havde behov for at reducere omkostningerne, og spillernes løn er en af de udgifter, der har størst betydning for sportsselskabernes budgetter.
- 97 FIFA henviste til muligheden for, at sportsselskaberne kunne blive insolvente, og anførte som en grund til bekymring, at disse selskaber muligvis ikke kunne sikre udbetalingen af spillernes og træneres løn, hvilket ville kunne give anledning til retssager, være til hinder for kontraktstabiliteten og muligvis medføre insolvens.
- 98 På nationalt niveau blev der således kun opnået enighed om sportslige spørgsmål, ikke angående de økonomiske spørgsmål, navnlig med hensyn til ændringen af spillernes lønvilkår.
- 99 Under disse omstændigheder kunne sportsselskaberne enten indgå aftaler om lønudsættelser eller udskydelse af lønudbetalingerne, eller de kunne anvende mekanismer, som lovgivningen gav mulighed for, såsom lay-off, eller der kunne i sidste ende opstå insolvens med en heraf følgende reduktion i antallet af klubber.
- 100 Hvis sportsselskaberne anvendte den stærkt forenklede lay-off-mekanisme, kunne genoptagelsen af konkurrencerne blive kompromitteret, idet denne mekanisme i det væsentlige indebærer en suspension af ansættelseskontrakterne.
- 101 Selv om denne omstændighed ikke kompromitterede genoptagelsen, indebar den en nedsættelse af spillernes løn, som blev fastsat til 1 905 EUR uden mulighed for en senere tilbagebetaling.
- 102 Anvendelsen af lay-off var endvidere principielt til hinder for, at spillerne kunne frigøres fra klubberne, og udgjorde ikke en skellig grund til opsigelse. I dette tilfælde skulle spillerne desuden forblive i de klubber, som de var knyttet til, og ville uden tvivl være demotiverede, hvilket ville være til skade for konkurrencernes kvalitet.

- 103 Aftalen endte alt i alt med ikke af have en væsentlig indflydelse på spillernes »frihed til at arbejde«, eftersom det, såfremt lay-off-mekanismen blev anvendt, ud over at lønningerne blev ensidigt nedsat, ikke blev vurderet, at en sådan lay-off var en skellig grund til opsigelse af den professionelle sportsansættelseskontrakt.
- 104 Den forelæggende ret bemærker imidlertid, at de foranstaltninger, der følger af den forenkledede lay-off-mekanisme, havde en varighed på en måned og i ekstraordinære tilfælde kunne forlænges månedligt op til højst tre måneder. Den forelæggende ret bemærker dog, at den omtvistede aftale kun var i kraft mellem den 7. april og den 2. juni 2020, dvs. i 56 dage, hvilket er kortere tid en den maksimale varighed af de forenkledede lay-off-foranstaltninger på tre måneder.
- 105 Det er endvidere blevet godtgjort, at anvendelsen af lay-off kunne bringe konkurrencens kvalitet i fare på grund af spillernes manglende motivation som følge af anvendelsen af ensidige foranstaltninger, og at kun en lille del af klubberne anvendte denne mekanisme uden at have indgået forudgående aftaler om lønningerne med deres spillere.
- 106 Det er ligeledes blevet godtgjort, at den direkte kontakt mellem sportsselskaberne og spillerne fra tidspunktet for aftalen blev indledt og forstærket med henblik på at afklare de økonomiske spørgsmål. Fra denne dato blev der indgået en række aftaler om lønned sættelser, [idet det blev fastsat], at den pågældende reduktion skulle tilbagebetales, hvilket ikke ville være sket, hvis lay-off-mekanismen var blevet anvendt.
- 107 Spillerne kunne vælge ikke at acceptere nogen type aftale om deres løn og afvente, at forværringen af klubbens økonomiske situation ville forhindre den i at opfylde forpligtelsen til at betale lønningerne. Når dette punkt blev nået, kunne den manglende betaling af lønningerne også medføre, at klubberne blev insolvente, hvilket ville påvirke antallet af klubber, som ville deltage i de fremtidige konkurrencer, og kvaliteten af disse konkurrencer både aktuelt og i fremtiden.
- 108 Det er ganske vist korrekt, at der i den omtvistede aftale blev fastsat en regel, som var begrænsende for konkurrencen på arbejdsmarkedet, men denne regel havde til formål at gøre det muligt at opretholde trupperne og således undgå, at sportsselskaber med mere stabile økonomiske ressourcer, som kunne erhverve spillere fra andre sportsselskaber med færre ressourcer, udnyttede situationen på uetisk vis, hvilket ville have været i strid med solidaritetsprincippet.
- 109 Endvidere blev princippet om lige chancer, der er en betingelse for retfærdigheden i turneringer, sikret. Der er nemlig tale om, at økonomisk stærkere klubber står over for klubber, der ikke er i stand til at generere tilsvarende indtægter. Den situation, der opstod som følge af pandemien, kunne forstærke disse ubalancer i betydelig grad. De førstnævnte klubber kunne indgå kontrakter med spillere fra de sidstnævnte, som ville miste deres vigtigste aktiver, hvilket ville skabe en kraftig ulighed i konkurrencen, som kunne bringe dens integritet i fare.

- 110 Den forelæggende ret er dog i tvivl om, hvorvidt den regel, der fulgte af aftalen, er forholdsmæssig.
- 111 Der bør heller ikke ses bort fra det forhold, at spillerne ikke blev hørt, hvilket er til hinder for, at proceduren kan kvalificeres som gennemsigtig og lige. Der var faktisk tale om et forsøg på at sikre sportslige værdier ved at pålægge spillerne en byrde. Den forelæggende ret bemærker i denne henseende, at denne byrde i tilfælde af lay-off kunne have været større.
- 112 De spillere, som ikke ønskede at indgå aftaler om lønedsættelser eller udskydelse af lønudbetalingerne, ville ikke begå en overtrædelse. Såfremt sportsselskaberne ophørte med at betale deres løn, ville spillerne have en skellig grund til at opsiges deres kontrakter.
- 113 Det er ganske vist muligt, at denne omstændighed fører til den konklusion, at foranstaltningen var uforholdsmæssig, og medfører, at artikel 101 TEUF finder anvendelse i den foreliggende sag, men den forelæggende ret er i tvivl i denne henseende.
- 114 I denne forbindelse skal det bemærkes, at i) aftalens varighed endte med at være begrænset – på kun 56 dage – ii) efterspørgslen stort set var stagneret, iii) aftalen kun blev undertegnet af nationale klubber, mens markedet for indgåelse af kontrakter med spillere i høj grad er internationalt (der findes 2 671 fodboldklubber i verden, hvoraf kun 36 er portugisiske, hvilket i vidt omfang begrænser muligheden for at påvirke konkurrencen), iv) i aftalens løbetid var konkurrencerne suspenderet, hvilket reducerede de eventuelle virkninger af aftalen på markedet i det efterfølgende omsætningsled som identificeret af konkurrencemyndigheden, v) registreringsperioderne for spillerne var lukket, hvorfor det, selv om der kunne indgås kontrakt med spillere, ikke var oplagt, at en klub ville indgå kontrakt med en spiller, der ikke kunne spille, og vi) eftersom efterspørgslen efter spillere blev reduceret som følge af pandemien, men også som følge af de lovgivningsmæssige betingelser, som gjorde det umuligt at registrere og anvende nye spillere, var omfanget af spillere, som var omfattet af aftalen, også begrænset.
- 115 Det er endvidere blevet godtgjort, at spillerne ikke opfattede aftalen som en pressionsfaktor med henblik på at få dem til at acceptere mindre fordelagtige lønvilkår eller at undlade at opsiges kontrakterne ensidigt, og størstedelen af spillerne led som følge af det internationale markeds store betydning ikke nogen tab.
- 116 Konkurrencemyndigheden fastslog imidlertid, at der var tale om en aftale med konkurrencebegrænsende formål, hvorfor den ikke fandt det nødvendigt at vurdere dens virkninger på markedernes funktion.
- 117 Den forelæggende ret er dog i tvivl om, hvorvidt aftalen i betragtning af de højst ekstraordinære omstændigheder, som den har redegjort for, var tilstrækkelig skadelig for konkurrencen, eller om der skal foretages en vurdering af dens

virksomheder for at fastslå, om den faktisk hindrede, begrænsede eller fordrejede konkurrencen.

- 118 Den forelæggende ret er endvidere i tvivl om, hvorvidt aftalen henset til sin natur kan anses for at være skadelig for konkurrencens normale funktion. Som konkurrencemyndigheden har anerkendt, foreligger der ikke nogen domme fra Domstolen vedrørende tilsvarende sager, og den anvendelse eller fortolkning af lovgivningen, som er påkrævet i denne sag, kan heller ikke anses for at være klar, entydig og hævet over rimelig tvivl.

ARBEJDSDOKUMENT